

УДК 342.9

Бучик А. Ю.*кандидат юридичних наук,**суддя**(Житомирський апеляційний адміністративний суд)*

АНАЛІЗ ПРИНЦИПУ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЇ У СКЛАДОВІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ

Судова влада в Україні покликана відігравати найважливішу роль у розбудові демократичної та правової держави, бути найміцнішим гарантом додержання прав і свобод людини та громадянина, забезпечення злагоди в суспільстві. Україна, прийнявши Закон «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2,4,7 та 11 до Конвенції» № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року, прийняла на себе зобов'язання забезпечити кожному, чий права порушені, ефективні способи правового захисту, зважаючи на те, що кожен повинен мати право на справедливий і публічний розгляд справи компетентним, незалежним і безстороннім судом, створеним на підставі закону [1].

Суди на сучасному етапі, прагнучи до всебічного забезпечення прав людини, задля задоволення соціальних потреб та інтересів, впорядкування процедури відновлення порушених або оспорюваних прав та свобод, гарантування об'єктивного та дієвого незалежного механізму судового

© Бучик А. Ю., 2016

© Національний університет «Острозька академія», 2016

-
- Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

розгляду справ, для ефективності чого у правовій державі створюються необхідні умови, зустрічаються із певними викликами.

З одного боку, перманентне збільшення кількості адміністративних позовів, ускладнення спорів за сутністю спірних правовідносин, обвинувачення у відсутності гарантованих процесуальних гарантій для учасників судового процесу. З іншого – сучасний адміністративний процес характеризується посиленням значення забезпечення гарантій прав, свобод та законних інтересів особи в адміністративному провадженні, що, у свою чергу, вимагає від осіб, відповідальних за здійснення останнього, додаткових зусиль для організації його оперативності. Ці дві ключові, але певною мірою суперечливі тенденції, визначають суттєве зростання навантаження на суб'єктів відправлення правосуддя – суддів. При цьому зазначені явища спостерігаються в умовах обмежених можливостей стосовно фінансування, матеріального та кадрового забезпечення, у тому числі, адміністративно-процесуальними засобами.

Вдосконалення сучасного адміністративного судочинства неминуче вимагає ширшого втілення у ньому вимог процесуальної економії. Ідея економії (різновидом якої є процесуальна економія) ресурсів (людських та матеріальних) є однією із провідних засад діяльності людини, адже завжди для людства характерним було прагнення досягати поставлених цілей швидше, простіше, докладаючи менше зусиль та усіляких затрат. Це повністю стосується і процедур судочинства. Хоча право та процесуальна діяльність не спрямовані на отримання прибутку, процес правового регулювання неодмінно пов'язаний з використанням певних ресурсів, і до того ж в умовах їх обмеженості. Тому *актуальним* та важливим є те, якою ціною досягаються цілі судочинства. При цьому слід звернути увагу на те, що процесуальна економія повинна не лише зменшити фактичні фінансові витрати на певні процедури, а скоріше має на увазі раціоналізувати процес

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

з метою підвищення його нематеріальної ефективності. Не менш важливою є також і швидкість здійснення адміністративного провадження, адже неодмінною складовою судочинства є дотримання розумних процесуальних строків.

Дослідженню теми процесуальної економії в адміністративному процесі тією чи іншою мірою торкалися роботи таких вітчизняних науковців, як В. Б. Авер'янов, В. С. Стефанюк, Р. О. Куйбіда, В. І. Шишкін, чий вагомий внесок у розробку проблемних питань адміністративного судочинства є беззаперечним. При цьому необхідності виокремлення поняття процесуальної економії та надання статусу принципу адміністративного судочинства значна увага не приділялась.

Метою статті є розкриття змісту принципу процесуальної економії задля можливості подальшого законодавчого закріплення в складовій адміністративного процесу в якості повноцінного принципу адміністративного судочинства.

Втілення принципів у судочинстві є ціннісним орієнтиром для надання тлумачення правилам адміністративного судочинства при їх застосуванні, а також усунення прогалин у них. Принципами адміністративного судочинства є основні вимоги щодо справедливого розгляду і вирішення адміністративних справ. Діяльність адміністративних судів заснована як на загальних, так і на галузевих принципах судочинства (ст.7 Кодексу адміністративного судочинства України) [2].

Доля правової реформи в нашій державі у великій мірі залежить від чіткого усвідомлення принципів правового регулювання, які є магістралями для розвитку законодавства. Тому надзвичайно актуальною є теоретична розробка принципів адміністративного процесуального права із подальшим практичним втіленням та застосуванням. Слід враховувати, які з них перевірені часом та повинні існувати в подальшому, а які слід

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

переосмислити, відмовившись від застарілих доктрин. Одним із шляхів успішного реформування є не нагромадження нерациональних процедур, а розумна процесуальна економія. Можливо, в цьому зосереджено найперспективніший напрямок адміністративного процесуального законодавства. Серед принципів адміністративного процесу принцип процесуальної економії сприяє зміцненню законності в публічно-правовій сфері, спрямований на оперативний та ефективний розгляд адміністративних справ судом. Він фактично входить до системи принципів адміністративного судочинства, хоча безпосередньо і не закріплений в Кодексі адміністративного судочинства України (КАСУ), а тому з позиції теорії права може заслуговувати на звання «ідеї», що безпосередньо не закріплена у нормі права.

Важливість виявлення та аналізу перепон для ефективного здійснення адміністративного правосуддя полягає у можливості визначити найоптимальніші та найефективніші методи та засоби удосконалення інституту адміністративної юстиції, пристосувати їх до існуючих соціально-економічних та правових умов, нагальних потреб суспільства та впровадити з метою раціонального використання закладеного в них змісту. За визначенням тлумачного словника української мови «економія» – це бережливість, ощадливість при витрачанні чого-небудь; «принцип» – особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; «процес» – це сукупність послідовних дій, засобів, спрямованих на досягнення певного наслідку [3]. Феномен економії часу у праві завжди привертав увагу дослідників, оскільки право є одним із ефективних соціальних інструментів економії останнього. Час за своєю природою є абсолютним, його не можна відчутти на дотик, тому право регулює не час як такий, а часові виміри відповідної діяльності – тривалість, послідовність, швидкість тощо.

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

Адміністративний процес, як і будь-яка інша діяльність, характеризується тривалістю в часі. Надмірна його тривалість може мати негативні наслідки як для учасників процесу, так і для суддів, для суспільства та держави в цілому. Швидкість судочинства є необхідною умовою для досягнення об'єктивної істини. Судове рішення повинно відповідати фактичним обставинам, а встановити їх тим легше, чим менше часу пройшло з моменту їх виникнення. Крім того потреба у захисті права особи виникає через його порушення, що ставить її у скрутне становище, призводить до ускладнень та подальшої правової невизначеності, тягне усілякі ускладнення. Часові обмеження дисциплінують учасників правовідносин у випадку, якщо вони стали спірними, запобігають процесуальним зловживанням, сприяють якнайшвидшому настанню правової визначеності.

Адміністративний процес має бути не стільки економним, скільки оптимальним. Повільність процедур, затягування процесу здатні знівелювати результат судового розгляду. Тому важливо, з одного боку, обмежити тривалість адміністративного судочинства у часі, а з іншого, надати реальні часові можливості для використання прав та виконання обов'язків суб'єктами адміністративно-процесуальних відносин. Із вказаного випливає нерозривний взаємозв'язок ефективності та економічності адміністративного провадження. Тому принцип процесуальної економії є одним із ефективних засобів регулювання судових процедур. Майбутнє за оптимізацією судочинства – пришвидшенням, спрощенням та здешевленням адміністративного процесу шляхом відмови від не виправданих ускладнень і процедурних рудиментів, ширше використання досягнень науки та техніки, запровадження диференціації адміністративно-процесуальної форми, але за умови дотримання при цьому гарантій прав, свобод та законних

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

інтересів учасників провадження та мінімізації негативних явищ. Всі ці вимоги, які стоять перед державою та суспільством у сфері розробки та реалізації адміністративно-процесуальної політики, суттєво посилюють вплив та значення однієї з ключових ідей розвитку адміністративного судочинства – ідеї процесуальної економії, спрямованої на забезпечення його спрощення, скорочення та здешевлення. Значення цих процесів на сучасному етапі розвитку визначає необхідність ставлення до нього, як повноцінного принципу (засади) адміністративного провадження.

Справді правосудне, тобто вірне за своєю сутністю рішення суду власне не в змозі забезпечити належний ефект через повільність судового розгляду, невиправданих процедур та повторів. В свою чергу, швидкість судочинства, тобто своєчасний розгляд справи із постановленням в ній неправосудного (незаконного та (чи) необґрунтованого) судового акта може вилитися у судову тяганину внаслідок перегляду останнього в апеляційному та касаційному порядку, а також за нововиявленими обставинами.

Отже, принцип процесуальної економії виражає вимогу раціональної побудови судочинства, згідно з якою процес повинен проводитись з мінімальними витратами часу, зусиль та засобів, мінімальними матеріальними та організаційними затратами, забезпечувати справедливий, правильний та швидкий розгляд адміністративних справ. При цьому недопустимою є відмова від ретельної, копіткої роботи, що вимагає максимуму душевних сил, самовіддачі та знань і навичок від суддів. Таке визначення передбачає також використання математичних методів для проведення розрахунків, пов'язаних із визначенням ефективності правосуддя. Тут необхідно відмовитись від звичного розуміння економії, як елементарного співвідношення чи коефіцієнта або розуміти критерієм ефективності рентабельність та усвідомлювати це, як непохитну

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

впевненість кожного члена громадянського суспільства в доступному, зручному, кваліфікованому, оптимальному, тобто найвідповіднішому очікуванням та прогнозам розгляді його спору у суді із максимальною корисністю та результативністю.

Також слід зазначити, що питання процесуальної економії можливо вивчати як в одній конкретній справі, так і в сукупності справ, що розглядаються окремим судом, судовою інстанцією або судовою системою; протягом певного періоду часу: окремого судового засідання, робочого дня, тижня, місяця, кварталу, півріччя, року. Можливо також досліджувати актуальність процесуальної економії відносно певного судді чи окремої категорії справ. Важливим вдається досягнення такої економії в масштабах здійснення саме адміністративного судочинства, що є відправленням правосуддя в адміністративних справах шляхом розв'язання публічно-правових спорів, та дозволяє визначити роль та значення окремих гарантій правосуддя у забезпеченні мети захисту порушених або оспорюваних прав фізичних осіб від свавілля держави.

Принцип процесуальної економії може бути розкритий правильно, якщо розглядати його у нерозривному взаємозв'язку із протилежною засадою – принципом процесуального формалізму. Завданням адміністративного процесуального права є регламентація діяльності учасників адміністративного судочинства за визначеним порядком, з особливою послідовністю дій та гарантіями від зловживань в ході відправлення правосуддя. При цьому процесуальне право встановлює певні правові формальності – обов'язкові форми, строки та способи здійснення процесуальних дій, виконання яких є неодмінним через можливу нікчемність відповідної дії за умови ненадання передбаченої процедурою правової форми.

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

Оскільки чинним адміністративним процесуальним законодавством визначено та формалізовано певні процедури, наприклад: пред'явлення адміністративного позову, його забезпечення, підготовка справи до судового розгляду, судовий розгляд справи, ухвалення судового рішення, його оскарження та ін., слід дійти висновку про фактичну реалізацію принципу процесуального формалізму, порушення якого призводить до нікчемності процесуальних дій. Вказане свідчить про покликання такого принципу забезпечити в процесі встановлення об'єктивної істини гарантування прав учасників адміністративного судочинства. Разом із тим, формалізм здатний ускладнювати здійснення процесуальних прав, що тягне невиправдане затягування процедур, нікчемність певних дій, невірне розв'язання спору, допущення судових помилок, а особа – порушник процесуальних формальностей зазнає невідвортної шкоди. З цього випливає складне завдання, яке полягає в тому, що законодавець, з одного боку, повинен встановити в процесуальному законі тільки такі формальності, без яких неможливо забезпечити дієве судочинство, з іншого – не допустити надмірним спрощенням процедур враження процесуальної ненадійності та відкриття шляху до безкарного порушення процесуальних правил. Як надмірний формалізм, так і надмірне спрощення однаково шкідливі. Необхідно досягнути гармонійного поєднання та кореляції вказаних принципів задля оптимізації судового процесу.

Процесуальна економія виражається, по-перше, у розумному пом'якшенні процесуальних формальностей, продуманості процесуальних правил, встановленні норм, без яких неможливо обійтись, по-друге, у прискоренні (швидкості) процесу. Перше є протилежною стороною процесуального формалізму та проявляється в праві судді надавати позивачеві строк для усунення недоліків позовної заяви без її повернення; можливості продовження встановленого судом процесуального строку для

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

вчинення певних процесуальних дій; праві об'єднувати та роз'єднувати декілька позовних вимог з метою швидкого та правильного розгляду справи; одноособово судді вирішити питання витребування доказів при підготовці розгляду справи; допустити заміну неналежної сторони на належну; можливості приєднання до апеляційної скарги; неможливості скасування правильного по суті рішення суду з одних лише формальних міркувань тощо.

В рамках підвищеної потреби у процесуальній економії правове регулювання тривалості адміністративно-процесуальної діяльності відбувається також шляхом встановлення обов'язкових обмежень у часі, визначення часових рамок для здійснення процесуальних дій, якими, в тому числі, є встановлення строків (глава 8 КАСУ) та надання суду альтернативного права для встановлення часових обмежень, таких як встановлення регламенту надання пояснень чи промов осіб у судових дебатах, що визначає їх тривалість (ст.ст.139 ч.7, 152 ч.6 КАСУ).

Водночас процесуальна економія визначає не лише шлях побудови адміністративного судочинства, а й напрямок діяльності всіх його учасників, які у своїй діяльності повинні дотримуватись комплексу певних вимог на усіх стадіях адміністративного процесу. Раціональне спрощення судочинства необхідно поєднувати із уживанням заходів, що посилюють відповідальність суддів за недотримання процесуального законодавства, відповідальність учасників процесу за недобросовісне та несумлінне використання наданих процесуальних прав, що супроводжується обмеженням та порушенням умов здійснення суб'єктивних процесуальних прав іншими учасниками судового розгляду та фактично відбувається лише з видимістю реалізації таких прав для перешкодження правильному та своєчасному розгляду справи. Таким зловживанням процесуальними правами є повторна неявка в судове засідання без поважних причин,

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

зловживання процесуальними правами на відвід, на зміну та збільшення позовних вимог, на відкладення розгляду справи, на неподання та несвоєчасне подання суду доказів в справі, на порушення перед судом безпідставних клопотань, затягування із ознайомленням з матеріалами справи, оскарження судових рішень при усвідомленні їх обґрунтованості та законності. Дієвою та доцільною реалізацією механізму захисту від зловживання уявляється внесення змін до процесуального законодавства, що передбачатимуть можливість віднесення судових витрат на особу, яка зловживає своїми процесуальними правами. Непогора учасників судового розгляду та інших осіб розпорядженням головуєчого в судовому засіданні чи порушення порядку ведення судового розгляду, так само як і вчинення дій, що свідчать про явну неповагу до суду чи до встановлених у суді правил має розцінюватись, як адміністративне правопорушення та тягнути невідворотну негайну відповідальність у вигляді штрафу. Вказане на практиці реально дисциплінує відвідувачів суду, примусить замислитись над негативними наслідками неповаги до суду та дозволить зекономити час та державні кошти на забезпечення судової діяльності, пришвидшить здійснення процесуальних процедур та, як наслідок, вирішення судових справ.

Прагнення забезпечити адекватність складності процедури розгляду спору його значимості покликала до життя цілий набір спрощених процедур вирішення спорів. Такі процедури передбачають можливість вирішення спору за спрощеною процесуальною формою та/або обмеження можливості оскарження рішення, прийнятого судом апеляційної інстанції.

Наприклад, у чинному КАСУ закріплено письмове провадження як одну з форм судового розгляду, покликану для вирішення публічно-правового спору. Згідно приписів пункту 10 частини 1 ст. 3 КАСУ письмове провадження – розгляд і вирішення адміністративної справи в

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

суді першої, апеляційної та касаційної інстанції без виклику осіб, які беруть участь у справі, та проведення судового засідання на основі наявних у суду матеріалів у випадках, встановлених цим Кодексом. Письмове провадження дозволяє значно скоротити терміни розгляду справ, при чому жодним чином не порушуються права учасників судового розгляду, які мають можливість надати будь-які письмові пояснення по суті справи та обґрунтувати їх належними доказами, що також додаються до таких пояснень та досліджуються судом у межах процесуальних норм. Вирішення справи у такий спосіб спрощує доступ громадян до правосуддя, дозволяє економити особистий час та не витратити кошти на проїзд з одного боку, з іншого – є зручним для суду та дозволяє зекономити робочий час, не відволікатися на заслуховування пояснень сторін, належно дослідити матеріали справи та вивчити чинне законодавство, судову практику та відпрацювати правильну правову позицію у справі. Адже надмірне навантаження не дозволяє здійснити повноцінне усне провадження із викладенням доводів стосовно обставин справи, тим більше, що фактично усі доводи, докази та обґрунтування згідно з законом вже надано суду в повному обсязі в письмовій формі.

Обговорюючи обсяги роботи, що виконуються судовою системою, слід зазначити, що такий показник є нейтральним відносно до критеріїв ефективності правосуддя, до складової якого відноситься проблема економії. Важливим є не власне обсяг роботи, а показники навантаження на одного суддю, працівника апарату суду та систему в цілому. Якщо навантаження поступово збільшується та перевищує нормальне, то збивається нормальний ритм, збалансованість роботи, її якість поступово погіршується. Система певний час може успішно функціонувати і за умови перенавантаженості, але до певної міри та не безслідно.

-
- Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

Слушними є рекомендації Комітету міністрів Ради Європи від 16.09.86 №R(86) 12 щодо заходів для недопущення та скорочення надмірного робочого навантаження на суди, в яких пропонується використовувати такі заходи: сприяння, де це необхідно, примиренню сторін (як поза судовою системою, так і до чи в ході судового розгляду); спрощення доступу до альтернативних способів вирішення спорів і підвищення їх ефективності як процедури, що заміняє судовий розгляд; страхування судових витрат та інші заходи, що спрямовані на зменшення навантаження на суддів і сприяють реалізації принципу доступності правосуддя [4].

Актуальність проблеми навантаження суддів та збалансованості в розподілі справ між суддями лягла в основу її наукових опрацювань з боку Ради суддів України разом з Державною судовою адміністрацією України за підтримки Проекту USAID “Справедливе правосуддя” та отримала вираження в результатах дослідження середніх витрат часу на розгляд справи, необхідних для визначення оптимальної чисельності суддів, їх навантаження та фінансування судів, та розрахунки на їх основі коефіцієнтів складності справи для забезпечення справедливого розподілу справ між суддями через автоматизовану систему діловодства суду. Так рішенням Ради суддів України № 46 від 09.06.2016 “Щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів” схвалено результати дослідження – Звіт “Основні методологічні підходи та результати дослідження щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів та складності справ спеціалізованих судів та судів апеляційної інстанції”; затверджено Рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями; рекомендовано Державній судовій адміністрації України при ухваленні управлінських рішень

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

застосувати Рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями [5].

Результатом даної статті є проведений аналіз принципу процесуальної економії адміністративного процесу, механізм реалізації якого законодавчо не закріплений.

Отже, виходячи з постійної динаміки адміністративного процесу, слід дійти *висновку*, що вдосконалення адміністративного законодавства є перманентним процесом, що викликано змінами соціально-економічних умов у державі, розвитком науково-технічного прогресу, прагненням до підвищення національних стандартів судустрою і судочинства, підвищення якості послуг судової системи для громадян, забезпечення права на справедливий суд, дотримання європейських стандартів і наближення до кращих практик відправлення правосуддя. Таким чином, потреба у реалізації ідеї процесуальної економії та її впровадження у чинне адміністративне процесуальне законодавство в якості повноцінного принципу адміністративного судочинства є нагальною.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2,4,7 та 11 до Конвенції» від 17 липня 1997 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/475/97-вр>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 (станом на 05.10.2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua>.

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

4. Рекомендація № R (86) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів з попередження і зменшення надмірного робочого навантаження в судах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_5.pdf.

5. Щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів : Рішення РСУ № 46 від 09.06.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rsu.gov.ua/ua/events/risenna-rsu-no-46-vid-09062016-sodo-viznacenna-koeficientiv-navantazenna-na-suddiv>.

Бучик А. Ю.

Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу

В статті викладена актуальна тематика, досліджено та проаналізовано окремі аспекти процесуальної економії у складовій адміністративного процесу, що має важливе значення для підвищення ефективності останнього. Обґрунтовано пропозиції щодо необхідності впровадження вказаного принципу у чинне адміністративне процесуальне законодавство.

Ключові слова: адміністративний процес, адміністративне провадження, принцип судочинства, процесуальна економія, ефективність, Кодекс адміністративного судочинства України, процесуальне право, суддя.

Бучик А. Ю.

Анализ принципа процессуальной экономии в составляющей административного процесса

В статье изложена актуальная тематика, исследованы и проанализированы отдельные аспекты процессуальной экономии в

▪ Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

составляющей административного процесса, что имеет важное значение для повышения эффективности последнего. Обоснованы предложения касательно необходимости закрепления указанного принципа в действующем административном процессуальном законодательстве.

Ключевые слова: административный процесс, административное производство, принцип судопроизводства, процессуальная экономия, эффективность, Кодекс административного судопроизводства Украины, процессуальное право, судья.

Buchyk A. Yu.

The Analysis of the Principle of Procedural Economy in a Constituent of the Administrative Process.

This article is about the actual subjects where some aspects of procedural economy are analyzed. It has an important meaning to increase efficiency of the administrative process and to provide the guarantees of rights, freedoms and legal interests in administrative procedures. It is found that the principle of procedural economy expresses the requirement of rational construction of jurisdiction. According to this requirement the process must be provided by minimal period of time, by minimum of efforts and means, by minimum of material and organizational expenses, by just, correct and rapid trial of administrative cases.

Attention is paid to the fact that the mechanism of realization of procedural economy is not envisaged legislatively. Suggestions are reasonable in relation to the necessity of introduction of mentioned principle in existing administrative procedural law with the aim to create national standards of judicial system and lawsuit, to make better judicial services for citizens, to provide the right on a just court, to keep European standards and to approach them to the best practice of justice.

-
- Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.

Key words: administrative process, administrative procedure, principle of proceeding, procedural economy, efficiency, Code of the administrative rule-making of Ukraine, judicial law, judge.

-
- Аналіз принципу процесуальної економії у складовій адміністративного процесу / А. Ю. Бучик // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2016. – № 2(14) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16baysap.pdf>.